H.C. Müller á yngri árum. Myndirnar eru frá Ann Britt Müller

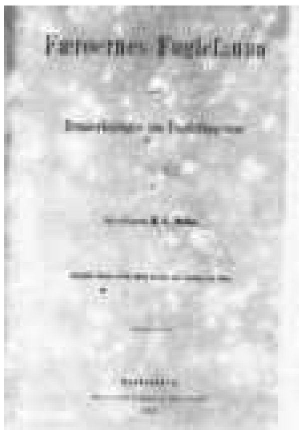
Færøernes Fuglefauna

Perman á Fuglabókini hjá H.C. Müller frá 1863

som her meddeles, støtte sig til de Erfaringer, der ere samlede i en længere Aarerække og skyldes tildels Andres Opfordringer deres Tilbliven.

Som indfødt Færing har jeg havt den bedste Lejlighed til at iagttage det eiendommelige Fugleliv paa mine fædrene Øer samt til stadig at besøge de Steder, hvor jeg kunde vente størst Udbytte af mine Bestræbelser for at lære dette at kjende. Den interesse, hvormed jeg fra min Barndom har omfattet den mig omgivende Fugleverden, har jævnlig faaet ny Næring i de mange Opfordringer til at skaffe færøiske Fugleskind og Fugleæg, som fra forskjellige Sider er blevne stillede til mig.

Jeg troer derfor, skjønt jeg ikke har beskjæftiet med med Ornithologien (fuglafrøði) i sin Helhed at have et tilstrækkeligt Kjendskab til de færøiske Fugle til med nogen Berettigelse at kunde udtale mig om dem og indestaa for, at de Oplysninger, som jeg her meddeler, ere paalidelige. Hvad der tidligere er skrevet om den færøiske Fuglafauna af Lucas Debes, Landt, Graba og Adjunkt (nu Pastor) A. Holm har jeg stadigt haft for Øie i de Aar, i hvilke jeg har samlet de her meddeelte Iagttagelser. Naar jeg i et eller andet Punkt afviger fra dem, er det kun, fordi jeg troede at have overbevist mig om, at der i slige Tilfælde har indløbet en Fejl i de ældre Angivelser.

Da de tamme Huusfugle ikke ere optagne i den efterfølgende Fortegnelse, skal jeg her endnu kun med Hensyn til dem anføre, at der paa Færøerne holdes Gjæs, Ænder og almindelige Høns i Mængde, fremdeles nogle faa Dorkinhøner og chocinchinesiske Høns, Kalkuner, Duer og Kanariefugle."

Dimmalætting hevur annars í 1937 eina drúgva grein um hesa fuglabók

Grindir

Eitt annað øki, har H. C. Müller gjørdi um seg, var grindin. Á landsbókasavninum kann eisini lænast tann bóklingur, sum Müller gav út á enskum í samband við fiskivinnuframsýningina í Edinburgh í 1882. Her verður greitt frá grindadrápi heilt frá 1584 og til 1877. Í hesi bók eru tríggjar avbera góðar fotomyndir frá grindadrápi, sum Müller sjálvur hevur tikið. Hesar myndir eru tí við í hesi grein. Eisini eru tvær talvur sum vísa grindadrápini í teimum ymsu bygdunum og fyri tey ymiski árini, eisini mánaða fyri mánaða.

Í 1932 eru tríggjar framhaldsgreinir í Dimmalætting um hesar grindakanningar. Í samband við tær skrivar blaðið:

"I Aaret 1882 afholdtes der en stor International Fiskeriudstilling i Edinburgh, hvor de fleste fiskeridrivende Lande deltog. Til Udstillingen var bl.a. indsendt forskellige Fiskeredskaber o.l. fra Færøerne, men det der vakte størst Opmærksomhed var en Afhandling af Sysselmand H.C. Müller om Grindefangsten paa Færøerne 1584-1877. (Undantikið er tó Gabelstíðin 1662-1708.)

Afhandlingen, der var affattet på Engelsk og forsynet med gode Fotografier fra Grindefangster, som Forfatteren selv havde taget, blev meget ankendende omtalt af Videnskabsmænd fra forskellige Lande, og den blev prisbelønnet paa Udstillingen.

At H.C. Müller har været i besiddelse af fremragende og for sin Tid enestaaende Evner som Forsker og Iagttager paa forskellige videnskabelige Områader, haves der mange Beviser paa.

Han har tillige skrevet en Afhandling om Færøernes Fiskearter, men det ser desværre ud til, at denne Afhandling, der vist nok ikke har været trykt, er bortkommet.

Han havde et indgaaende Kendskab til de færøske Mineralier, syslede med Fotografering m.m., talte og skrev fremmede Sprog, Kundskaber, der udelukkende var erhvervet ved Selvstudium, og var i det hele taget en sjælden stærkt interesseret og alsidig Mand. Der foreligger desuden flere andre skriftlige Arbejder fra hans Haand."

Tað er fleiri áhugaverd tøl í hesi grindafrágreiðing. Í umrødda tíðarskeið eru dripnir 113.574 grindahvalir í Føroyum. Flest hvalir eru dripnir í Sundalagnum, Klakvík og Miðvág við 22-24.000 hvalum í hvørjum staði. Í Vági, Vestmanna og Hvalba er talið 7-9.000, í Havn 4.600, í Gøtu 2.672, Funningi 2.306 og í Trongisvági 1.641 grindahvalir. Í 24 øðrum plássum hevur talið verið undir 1.000 og sjálvt í Lítlu Dímun er dripin ein hvalur.

Mánaðirnir hava verið sera ymiskir. Nógv mest hevur verið dripið í august 35.541 hvalir og nógv minst í januar, 866 hvalir.

Fyrstu ferð at nakað er vitað um grind er í 1584, tá ið fýra hvalir løgdu beinini í Lítlu Dímun.

Veiðan hevur verið sera ymisk frá tíð til tíð. Í tíðarskeiðnum 1745-1795, tilsamans 51 ár, vóru bert veiddir 3.583 hvalir ella 70 árliga. Spurningurin er so, hví hetta er so ymiskt, men Müller heldur, at ísviðurskiftini norðanfyri Føroyar hava ávirkað tann høggusløkk, sum hvalurin livir av.

Tað er eingin ivi um, at tað kundi verið skrivað nógv meira um H.C. Müller, og tað fer tað kanska eisini at verða gjørt.

Grindarakstur inn á Miðvág. Grindamyndirnar hevur H.C. Müller sjálvur tikið. Tær stava frá seinast í 1870-unum

Grindadráp í Vestmanna

Grind er deyð í Havn. Nú verður farið at merkja. Fremst á myndini er Baianstova. Beint við t.h. eru húsini í Geil. Har er Tryggingarfelagið Føroyar nú

Næstu ferð:

Í komandi parti verður greitt frá Ingu Jacobsen, vermamma Jens av Reyni og Arthur Brend